

2016

SANSKRIT

(Major)

Paper : 5.3

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Who is the hero of the *Kādambarī*?

‘কাদম্বৰী’ৰ নায়ক কোন ?

(b) Name the city which was the capital of the king *Śūdraka*.

বজা শূদ্রকৰ ৰাজ্যৰ ৰাজধানীখনৰ নাম লিখাঁ ।

(c) “स विहङ्गराजो राजामिमुखो भूत्वा ...”

Who is ‘विहङ्गराज’ referred to here?

ইয়াত উল্লেখ কৰা ‘বিহঙ্গৰাজ’ কোন ?

(d) The Nāndī verse of the *Abhijñāna-śakuntalam* is composed in _____ metre.

(Fill up the gap)

‘অভিজ্ঞানশকুন্তলম্’ৰ নান্দী শ্লোক _____ ছন্দত লিখা হৈছে।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(e) Name the Vidūṣaka of the *Abhijñāna-śakuntalam*.

‘অভিজ্ঞানশকুন্তলম্’ৰ বিদূষকৰ নাম লিখা।

(f) Name the river on the bank of which the Āśrama of the sage Kaṇva situated.

কণ্ণ মুনিৰ আশ্রম কোনখন নদীৰ তীৰত অৱস্থিত আছিল ?

(g) “কিমিহি হি মধুরাণাং মণ্ডনং নাকৃতীনাম্”

What is the meaning of ‘মণ্ডন’ here?

‘মণ্ডন’ শব্দৰ অৰ্থ কি ?

2. Answer the following :

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Expound and name the समासs in any two of the following : 2×2=4

তলৰ পদসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ ব্যাসবাক্যসহ समासৰ নাম লিখা :

अप्रतिहतशक्तिः ; अनिमिषलोचनः ; जितमन्मथः ;

उपजातकुतूहलः।

(Continued)

(b) Write briefly about the appearance of the Cāṇḍāla girl who came to the court of the king Śūdraka. 2

বজা শূদ্ৰকৰ বাজসভালৈ অহা চাণ্ডাল কন্যাৰ চমু বৰ্ণনা দিয়া।

(c) How did the General (सेनापति) try to prove that hunting was not at all a व्यसन in case of king Duṣyanta? 2

বজা দুষ্যন্তৰ ক্ষেত্ৰত চিকাৰ যে ব্যসন নহয়, এই কথা সেনাপতিয়ে কেনেদৰে প্ৰমাণ কৰিছিল ?

3. Translate the following : 5

অনুবাদ কৰা :

आसीदशोषनरपतिशिरःसमभ्यर्चितशासनः पाकशासन इवापरः, चतुरुदधि-मालामेखलाया भुवो भर्ता, प्रतापानुरागावनतसमस्त-सामन्तचक्रः, चक्रवर्तिलक्षणोपेतः, चक्रधर इव करकमलोपलक्ष्यमाण-शङ्खचक्रलाञ्छनः, हर इव जितमन्मथः, गुह इवाप्रतिहतशक्तिः ... राजा शूद्रको नाम।

4. Explain any one of the following : 5

তলৰ যি কোনো এটাৰ ব্যাখ্যা কৰা :

(a) असंशयं क्षत्रपरिग्रहक्षमा यदार्यमस्यामभिलाषि मे मनः।
सतां हि सन्देहपदेषु वस्तुषु प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः॥

(b) मानुषीषु कथं वा स्यादस्य रूपस्य सम्भवः।
न प्रभातरलं ज्योतिरुदेति वसुधातलात्॥

5. Elucidate the following (any one) :

5

ভাবার্থ লিখাঁ (যি কোনো এটা) :

(a) आर्तत्राणाय वः शस्त्रं न प्रहर्तुमनागसि।

(b) आशंकसे यदग्निं तदिदं स्पर्शक्षमं रत्नम्।

6. Give a description of the lake Pampā as found in the *Kādambarī*.

10

‘কাদম্বরী’ত বর্ণনা কৰা পম্পা সৰোবৰৰ বর্ণনা দিয়াঁ।

Or / অথবা

Write a note on the hermitage of জাবালি as narrated in the *Kādambarī*.

‘কাদম্বরী’ত বর্ণনা কৰা মতে জাবালি মুনিৰ আশ্রমৰ এটি টোকা লিখাঁ।

7. Sketch the character of king Duṣyanta with appropriate illustrations.

10

যথাযথ উদাহৰণৰ সৈতে বজা দুযান্তৰ চৰিত্ৰৰ বর্ণনা দিয়াঁ।

Or / অথবা

Estimate the place of the *Abhijñānaśakuntalam* in the whole range of the dramatic literature in Sanskrit.

সমগ্ৰ সংস্কৃত নাট্য সাহিত্যত ‘অভিজ্ঞানশকুন্তলম্’ নাটকৰ স্থান নিৰ্ণয় কৰাঁ।

8. Summarise the theme of the First Act of the play, *Abhijñānaśakuntalam*. 10

‘অভিজ্ঞানশকুন্তলম্’ নাটকৰ প্ৰথম অঙ্কৰ সাৰাংশ লিখাঁ।

Or / অথবা

Compare and contrast the two female characters Anasūyā and Priyamvadā as you find them in the play, *Abhijñānaśakuntalam*.

‘অভিজ্ঞানশকুন্তলম্’ নাটকৰ দুটা নাৰী চৰিত্ৰ অনসূয়া আৰু প্ৰিয়ম্বদাৰ চৰিত্ৰৰ এটি তুলনামূলক আলোচনা লিখাঁ।
